

Наведемо з тексту роману приклад перекладу англійської ідіоми, яку вже не можна передати методом калькування: *It was still a matter for jocularly on the part of middle-aged gentlemen who said **Shank's pony** was good enough for them – Велосипед був вдячним об'єктом глузувань для джентльменів середнього віку...* [3, с. 60] – *Велосипед все ще оставался предметом острот для пожилых джентльменов, которые говорили, что вполне еще могут передвигаться на своих двоих.*

Shank's pony – це англійський ідіоматичний вираз, що вживається у розмовному мовленні і означає «йти пішки». Напевно, український перекладач (В. Легкоступ) не зрозумів змісту цього виразу і через це опустив його при перекладі. А в російському перекладі яскраво продемонстровано розмовну специфіку ідіоми, яку перекладено *на своих двоих*.

Отже, при передачі фразеологізмів у перекладі художнього тексту можна застосовувати різні способи, але інколи ж таки краще втратити незначну частку колориту і передати фразеологізм за допомогою відповідної нейтральної фразеологічної одиниці мови перекладу. При перекладі неможливо відтворити оригінал без будь-яких змін і при цьому зберегти прагматику тексту. Звичайно, в будь-якому разі будуть наявні певні втрати, але основним завданням перекладача є звести ці втрати до мінімуму, оскільки перекладений твір повинен зберігати «дух» оригінального твору. Здійснене дослідження структурної та мовної організації адаптованих текстів як комунікативних трансформів оригіналу художнього твору дає змогу стверджувати, що оригінал і його адаптації утворюють формально-змістовну єдність, що може бути визначена як текстова парадигма.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Влахов С., Флорин С. Непереваемое в переводе : монографія. Москва : Высшая школа, 1986. 416 с.
2. Комиссаров В. Теория перевода (лингвистические аспекты) : учеб. для ин-тов и фак.-тов ин. яз. Москва : Высшая школа, 1990. 253 с.
3. Моем С. Радощі життя, або Сімейна таємниця. Київ : Радянський письменник, 1963. 251 с.

Рекомендує до друку науковий керівник доцент Ю.Л. Главацька

УДК 811.133.1:82-311.1

Ліхошерстова В. Г.

ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ ГЕРОЯ РОМАНУ Н. СПАРКСА «ДОРОГИЙ ДЖОН»

У статті розглядаються лінгвостилістичні особливості мовленнєвого портрета як реалізації мовної особистості героя роману Н. Спаркса «Дорогий Джон».

Ключові слова: мовна особистість, мовленнєвий портрет.

This article deals with the linguistic and stylistic peculiarities of the speech portrait as the realization of the language personality of the character in the novel "Dear John" by N. Sparks.

Key words: language personality, speech portrait.

Сучасні лінгвістичні дослідження у своїй більшості проводяться у рамках антропоцентричного підходу, сенс якого полягає у вивченні мови у тісному зв'язку з її творцем та носієм – людиною.

У лінгвістиці мовною особистістю називають індивіда, здатного створювати ти сприймати тексти різної структурно-мовної складності, глибини, точності відображення

дійсності [1, с. 188]. Цей термін тісно пов'язаний з поняттям «мовленнєвий портрет» – сукупністю мовних уподобань людини, які вона використовує для самореалізації [2, с. 7].

Мета цієї статті полягає у виявленні лінгвостилістичних особливостей репрезентації мовної особистості головного героя роману Ніколаса Спаркса «Дорогий Джон».

У ході інтерпретаційно-текстового аналізу роману, встановлено, що лексичний рівень мовлення героя насичений онімами різної семантики, серед яких переважають географічні власні назви – 49%. Особливе місце у мовленні Джона займає військова лексика, що зумовлено родом його діяльності.

У мовленні героя неодноразово зустрічаються вставні слова і конструкції, оскільки він пояснює речі та факти зі свого військового життя: “*Despite the fact that eastern North Carolina is one of the most militarily dense areas of the country – there are seven bases within a few hours` driving time from Wilmington – I used to think that military life was for losers*” [3, р. 8].

Цікавим є поєднання різних стилістичних прийомів. Наприклад, апосіопеза використовується разом із риторичним питанням, коли Джон роздумує про палкі почуття до коханої Саванни та неможливість спільного майбутнього: “*When she looked up, her eyes were filled with... What? Regret? I couldn` t tell*” [3, р. 101] або “*I hadn` t come to tempt to Savannah or ruin her marriage... or had I?*” [3, р. 118].

Емоційні акценти у мовленні Джона автор ставить і за допомогою повторів та паралельних конструкцій, які зустрічається особливо коли мова йде про життя батька – людини зі синдромом Аспергера: “*Dad cooked spaghetti; Friday was always spaghetti*” [3, р. 11] або “*He took a drink of milk. At dinner, we always drank milk*” [3, р. 12].

Герой використовує контраст, описуючи своє кохання: “*She squeezed my hand, and I drew a shaky breath, marveling at the fact that while on an ordinary leave in an ordinary place, I` d somehow fallen in love with an extraordinary girl named Savannah Lynn Curtis*” [3, р. 50].

На рівні семасіології також зустрічаються порівняння: “*I was as blind as a snail and dumb as a camel*” [3, р. 7] або “*the horse pasture shimmers like a green ocean*” [3, р. 4]. Іноді думки героя звучать досить абстрактно та метафорично. Небо він бачить як щось яскраве – “*a swirl of fruity colors*” [3, р. 30]; насолоджується вечірнім видом на океан – “*the silver play of moonlight on the ocean*” [3, р. 60]

Герой використовує гіперболу: старе взуття називає – “*ancient pair of sandals*” [3, р. 29], а колір нового холодильника – “*the world`s most awful shade of green, a color that matched nothing else in the kitchen*” [3, р. 7].

На сторінках роману зустрічаються випадки метонімії: “*pink shirt pushed back from the railing*” [3, р. 13], “*pink shirt was definitely annoyed*” [3, р. 13] та персоніфікації: “*the green refrigerator seemed to scream that it didn` t belong*” [3, р. 11].

Таким чином, мовлення головного героя роману Н. Спаркса «Дорогий Джон» є стилістично забарвленим на різних рівнях. Лексичний рівень характеризується використанням онімів та військових термінів. Синтаксичний рівень забарвлений повторами, риторичними питаннями, апосіопезою, вставними конструкціями. На рівні семасіології використовуються гіперболи, метафори, порівняння, контраст, персоніфікація та метонімія. Герой виступає як емоційна людина з образним мисленням та багатим життєвим досвідом.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. Київ : Академія, 2004. 342 с.
2. Матвеева Г. Г. Скрытые грамматические значения и идентификация социального лица («портрета») говорящего : автореф. дис. ... док. филол. наук : 10.02.19 / С.-Пб. 1993. 87 с.
3. Sparks N. Dear John. New York : Grand Central Publishing, 2008. 352 p.

Рекомендує до друку науковий керівник професор О. О. Заболотська